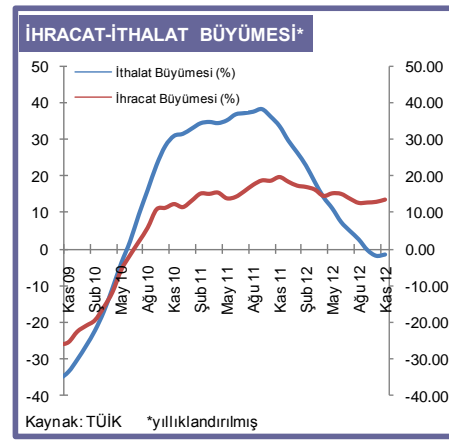
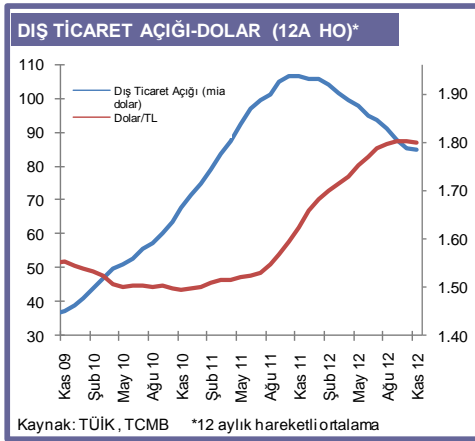

EKONOMİ BÜLTENİ 134

28 Aralık 2012

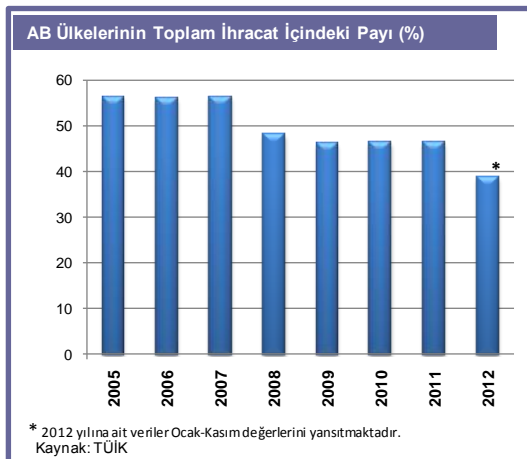
İthalat Kıpırdadı, Dış Ticaret Açığındaki Düşüş Yavaşladı

TÜİK tarafından açıklanan dış ticaret verilerine göre; 2012 yılı Kasım ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre ihracat %24.8 artışla 13.83 milyar dolara yükselirken, ithalat ise %12.5 artarak 20.98 milyar dolar olmuştur. Aynı dönemde dış ticaret açığı %5.45 azalarak 7.16 milyar dolara gerilemiştir. İhracatın ithalatı karşılama oranı ise aylık bazda %65.9 düzeyinde gerçekleşerek, geçtiğimiz ay oluşan son üç yılın en yüksek değerinden aşağıya dönmüştür.

Son 12 aylık kümülatif dış ticaret verileri incelendiğinde; ihracatın yıllık bazda %13.56 artarak 152.46 milyar TL'ye, ithalatın ise %1.44 azalarak 237.34 milyar TL'ye gerilediği göze çarpmaktadır. İthalat ve ihracat serilerinin büyüme trendi incelendiğinde; ithalatın yıllık artış hızı Ekim 2011'den bu yana düşüş göstermiş ve 2.5 yıl aradan sonra negatif büyümeye geçmiştir. İhracat artış hızında ise dikkat çekici bir değişim görülmemektedir. Böylece, 12 aylık kümülatif dış ticaret açığı ise 84.88 milyar TL olup, bir önceki yıla göre %20 gerilemiştir. Şubat 2012'den bu yana aylık bazda %2'nin üzerinde azalan kümülatif dış ticaret açığının Kasım ayında sadece %0.5 azalması, dış ticaret açığındaki azalmanın hız kaybettiğini açıkça göstermektedir. 12 aylık kümülatif ihracatın ithalatı karşılama oranı ise %64.24 olarak gerçekleşmiştir. (Son on yıllık ortalama oran ise %64.75 düzeyindedir.)

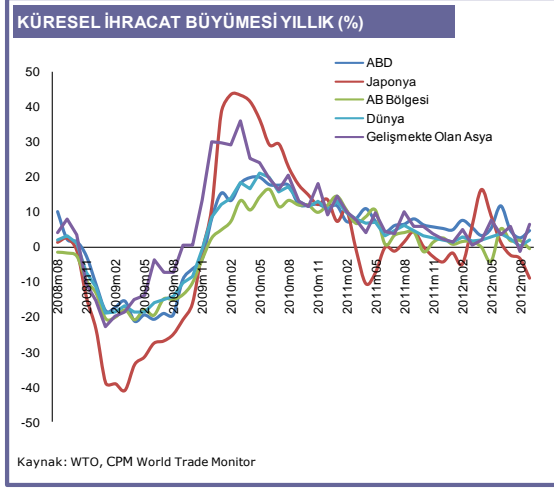
2012'de AB pazarındaki kayıp, 2008 krizini aratmadı...

Kasım ayı dış ticaret verileri incelendiğinde; Avrupa Birliği'nin ihracattaki payının %42.1 olduğu görülmektedir. Bu oran geçtiğimiz yılın aynı ayında %44.6 olarak gerçekleşmişti. 2.5 puanlık bir kayıp söz konusudur. 2012 yılının ilk 11 aylık kısmında ise bir önceki yıla göre %46.7'den %38.8'e yaklaşık 8 puanlık önemli bir gerileme yaşanmıştır. 2005 yılından bu yana gerçekleşen trend incelendiğinde ise, Türkiye'nin en büyük ihracat pazarında yapısal bir değişim yaşandığı net bir biçimde görülmektedir. 2005 yılında AB ülkelerinin toplam ihracattan aldığı pay %56.3 iken, bu oran 2008 krizi sonrasında %48'e (-8 puan) sert bir şekilde düşmüş, 2011 yılında %46.2'ye, ardından 2012 yılında ise yine sert bir biçimde %38.8'lere (-8 puan) kadar gerilemiştir. Bunda, giderek derinleşen AB borç krizinin yanı sıra, TL'nin euro karşısında değer

kazanması da etkili olmuştur. AB pazarı, toplam ihracattaki önemli ölçüdeki pay kaybına rağmen Türkiye'nin en büyük ihracat pazarı olmaya devam etmektedir. Bu, bakımdan AB borç krizi ve resesyonu Türkiye ekonomisi üzerinde risk unsuru olmaya devam edecektir. Buna karşın, ihracat pazarlarının çeşitlendirilmesine yönelik atılan adımlar, bu zorlu sürecin görece daha rahat atlatılmasını sağlamıştır. Özellikle son dönemde, körfez ülkelerine yapılan altın ihracatının dengeleyici bir unsur oluşturduğu gözlenmektedir.

Dünya ticareti, ABD ve Gelişmekte olan Asya ülkeleri ile toparlandı.

WTO (Dünya Ticaret Örgütü) verilerine göre; dünya ticaret hacmi, Eylül ayında Ağustos ayına göre %0.8, bir önceki yılın aynı ayına göre ise %1.9 artmıştır. Aynı dönemde, dünya ithalat ve ihracat hacminin gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler itibariyle zıt yönlerde hareket ettiği gözlenmektedir. Küresel ithalat hacminin yıllık bazda gelişmiş ülkelerde %0.8 düştüğü, gelişmekte olan ülkelerde ise %5.4 yükseldiği gözlenmiştir. İhracat hacmi ise gelişmiş ülkelerde %1.5 azalırken, gelişmekte olan ülkelerde %5 artmaktadır. Gelişmiş ülkeler grubunda, Japonya'nın ithalatı %8.9 artarken, AB Bölgesinde ise %5.4 azalmaktadır. Yine gelişmiş ülkeler grubunda Japonya'nın ihracatı %9.1 azalırken, ABD'nin ihracatı %4.6 artmaktadır. Burada, Japonya'nın Avrupa'daki talep kaybını iç talebi destekleyerek kapattığı anlaşılmaktadır. (Japonya, 4

ayda 3 kez varlık alım programını genişletti.) Diğer yandan, AB Bölgesi'nde ise iç talepteki daralmanın devam etmesiyle ithalat düşüşünün hız kazandığı ve ihracatın da negatife geçtiği görülmektedir. ABD'de ise görece ılımlı bir seyir izlenmektedir.

Kasım ayında, ithalattaki gerileme eğiliminin yerini hafif toparlanmaya bırakmasıyla dış ticaret açığındaki yavaşlama hız kesmiştir. Ancak, son 12 aylık kümülatif verilere göre, ithalatta negatif büyüme eğilimi sürmektedir. Bu bakımdan, aylık bazda gözlenen bu ithalat artışının trend kazanıp kazanmaması dış ticaret açığının yönünü belirlemede önem taşımaktadır. OKFRAM olarak, orta vadede iç ve dış talep dengelenmesinin hafifleyerek devam etmesini beklemekteyiz. Yılsonunda ise kümülatif olarak ihracatın ithalatı karşılama oranının %65, dış ticaret açığının ise 80 milyar dolar seviyesinde oluşmasını beklemekteyiz.